زنجیرە باسەکانی کۆمۆنیزمی کرێکاری 15

مەنسور حیکمەت

مارکسیزم و پراکتیکی شۆڕشگێرانە

دەربارەی میتدۆلۆژی لێنین

لەبلاوکراوەکانی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عێراق / شوباتی 2007

مەنسور حیکمەت

مارکسیزم و پراکتیکی شۆڕشگێرانە

دەربارەی میتدۆلۆژی لێنین

وەرگێرانی : خەسرەو سایە

مۆنتاژ : نوری بەشیر
0044 796 0669 896
n.bashir3@ukonline.co.uk

سایتی حیزب

www.wpiraq.net

مارکسیزم و پراکتیکی شۆڕشگێرانە

دەربارەی میتدۆلۆژی لێنین

مەنسور حیکمەت

جیاوازی لێنین و بۆلشەفیکەکان لەبناغەیی ترین ئاستیدا لەگەڵ مەنشەفیزم، جیاوازییەکی میتدۆلۆژییە. بەلام ئەم جیاوازییە لەوشوێنەدا نییە کە"یەکێتی کۆمۆنیستی" بەدوایدا دەگەڕێت. ئەم جیاوازییە لەڕەوشی شیکردنەوەی شێوازی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری و"هاوسێ"یەتی و ئەو هاوپێکهاتوانەی بەرهەمهێناندا نییە کەلەودا هەن. تەنانەت ئەم جیاوازییە لەوجیاوازیانەوە پەیدانەبووە، کەلەشیکردنەوەی فۆرمیلاسیۆنە ئابووری وکۆمەلایەتییەکانی کۆمەڵگای ڕوسیادا هەن. "یەکێتی کۆمۆنیستی" لەپێناو ڕۆشنکردنەوەی میتدۆلۆژی لێنیندا، بانگهێشتی خوێنەر دەکات بۆ دووبارە خۆیندنەوەی کاپیتالی مارکس(هەربەو شێوەیەش بینیمان کە چۆن ئەم کتێبەش، بەپشتبەستن بەتەعمیمکردنی چەند بینراوێك لە"دنیای بچوکی کارخانەی ئینگلیزی" تائاستی نمونەیەکی دابڕاو لەکۆمەڵگای سەرمایەداری هێنراوەتە خوارەوە). بەلام میتدۆلۆژی مارکسیزم بەمانای ورد و کۆی وشکە، نەلە کاپیتاڵەوە دەست پێدەکاو وەنەبەتەواوی وڕاستەوخۆ لەکاپیتاڵدا ڕۆشنکراوەتەوە. تەنانەت نەبەشێوەیەکی لەپێشدا دانراویش پێویستە لەوێدا بۆی بگەڕێین. کاپیتاڵ نمونەیەکی بەرجەستەی بەکارهێنانی میتدۆلۆژی مارکسە لەمەیدانێکی گرنگی ڕەخنەگریدا. بەلام کاپیتاڵ دانراوێك نییە کەبۆ ڕۆشنکردنەوەی خودی ئەم میتدۆلۆژییە بشێت، میتدۆلۆژییەك کەبەمەیدانی ئابووری سیاسییەوە سنوردار نابێتەوە. "یەکێتی کۆمۆنیستی" ئەوە پشتگوێ دەخات کەمارکس خۆی لەسالی 1845، چەندین ساڵ بەرلە نوسینی کاپیتاڵ، ماتریالیزمی تایبەتی خۆی، یانی کۆمەڵەی هەبوون ناسی، ئیبستمۆلۆژیا ومیتدۆلۆژی خۆی لە11 تێزی

كورتدا دەربارەی فیورباخ (كەچەقی باسەكانی كتێبی ئایدۆلۆژیای ئەڵمانی پێكدەهێنێ) بەرۆشنترین شێوە خستۆتەڕوو. "تێزەكان دەربارەی فیورباخ" و"ئایدیۆلۆژیای ئەڵمانی" ئەو دانراوە بنەڕەتییانەن كەپێویستە بۆ درك كردنی میتدۆلۆژی ماركس بۆیان بگەڕێنەوە. بابەتی ئەم تێزانەش ئیتر باسێك نین دەربارەی ئابووری سیاسی، بەڵكو باسە دەربارەی ڕەخنە لەماتریالیزمی میكانیكی وئیسكۆلاستیك وبنیات نانی ڕوانگەیەكی ڕەخنەگرانەی زانستی وپەیگیر لەبارەی هەموو جیهان ودەوروبەرەوە كە كۆمەڵگاو پراكتیكی ئینسان لەكۆمەڵگادا میحوەرە تێیدا. ئەگەر كەسێك بیەوێت لێنین و ڕەوشی ئەو -وەك یەك ماركسیستی واقعی- بناسێ، ئەوا دەبێ لەتێزەكانی ماركس دەربارەی فیورباخ و ئامۆژشەكانی ئەوەوە سەبارەت بە پراكتیكی شۆڕشگێڕانە و ئەو ماتریالیزمەی كە ئەم پراكتیكە تێیدا میحوەرە بۆ تێڕوانینی جیهان، دەست پێ بكات، نەك لە "پەرەسەندنی سەرمایەداری ڕوسیاوە".

میتدۆلۆژی لێنین، هەمان میتدۆلۆژییە كەبەپێ ی بنەما، پێویستە هەر ماركسیستێك لێیەوە دەستپێبكات. ئەمەش شتێكی زیاتر نییە لە وەفادار بوونی بەكردەوەی ئەو بۆ ماتریالیزمی تایبەتی ماركس. یانی ماتریالیزمی پراكتیك- ماتریالیزمیك كەدیالكتیك پەیوەندی پێكەوە گرێدراوی پراكتیكی ئینسانی لەگەڵ جیهانی بابەتیدا بەدەست هێناوە. بەم مانایەش میتدۆلۆژی لێنین بەشێوەیەكی گشتی بەدەرە لەهەر جۆرە خۆ تایبەتمەند بوونێك، لەچاو ماركسیزمی ئەرسەدۆكسدا. بەڵام كاتێك دەیهێنینەوە یاد كەچۆن تەفسیری ئیسكۆلاستیكی ومیكانیكی و دترمینستی وهاوشێوەكانی بۆ ماركسیزم چەندە ڕەواجێكی فراوانی هەیە. كاتێك كەقەوارەیەكی یەكجاری گەورە لەئەدەبیاتی ڕیڤژنیستی لەبەرچاو بگرین، كاتێك كەبۆچوونی مەنشەفیكەكان لەسەرەتای سەدەو بۆچوونەكانی یەكێتی كۆمۆنیستی كۆتایی سەدەی بیستەم، كەهەموویان بەناوی ماركسیزمەوە دەخرێنەڕوو، هەموو ئەمانە بهێنینەوە یاد، ئەوكاتەش بەوە دەگەین كەوەفاداری بۆ ماركسیزمی واقعی ماركس لەڕاستیدا یەك تایبەتمەندی خودییە. ئەم تایبەتمەندییە خودیەی لێنین، لێنینیزم و ئەومەیلانەیە كە ئالای خەباتیان لەدژی لادانی بۆرژوازی لەماركسیزمدا بەدەستەوە گرتووە.

تایبەتمەندی ماتریالیزمی ماركس، ئەوەیە كە پراكتیك بەشێوەیەكی گشتی وپراكتیكی شۆڕشگێرانە بەشیوەیەكی تایبەتی جیگایەكی بڕیاردەری هەیە لە تیراوانین وجیهانبینی ڕەخنەگرانەدا. ئەوەی ماركس ماتریالیزمی بۆ خۆجیاكردنەوە لە ماتریالیزمی كۆن، بە"ماتریالیزمی پراكتیك" ناودەبا و بەتایبەتیش ووشەی "كومۆنیست" و" ماتریالیستی پراكتیك" بەهەمان تەریب بەكار دەبات،** خۆی نیشانەیەكی ترە بۆ ڕۆلی میحوەری چەمكی"پراكتیكی شۆڕشگێرانە" لەماركسیزمدا. دەڵێین چەمكی"پراكتیكی شۆڕشگێرانە" چونكە ماركسیزم شتیكی واوەتر لە ماتریالیزم لەفەلسەفە و پراكتیكی شۆڕشگێرانە لەسیاسەتدا نییە. ماركسیزم پراكتیكی شۆڕشگێرانە بەوێنەی چەمك وگاتیگۆری‌یەكی فەلسەفی، لەتەجرید ترین ئاستدا دەباتە نێو ڕەخنە و

فەرهەنگۆك:

ئاناتۆمی: توێكاری

میتدۆلۆژی: ڕێكاری

فۆرمیلاسیۆنی ئابووری و كۆمەلایەتی: پیكهاتی ئابووری وكۆمەلایەتی(التشكیلە اقتصادیە الاجتماعیە)

كاپیتال: سەرمایە

ریڤیژنستی: لادان، تحریفیەت

گاتیگۆری: مقولە

پاسفیزم: هیچ نەكردن، بیكرداری وپیچەوانەی چالاك

ئایدیالیزم: بیرگەرایی "المپالیە"

ئیكۆنۆمیزم: ئابووری گەرایی

ئۆمانیزم: مرڤگەرایی، مرۆڤ دۆستی

ڤۆلنتارستی: ئیرادەگەرێتی

ئیبستمۆلۆژیا: تیوەری زانین

ئیسكۆلاستیك: قوتابخانەیی، وانەیی، لەپەیوەند بەقوتابخانە فەلسەفییەكانی سەدەی ناوەراستەوە

دیترمینستی: جەبرگەرایی

دیترمینستی ئابووری: جەبرگەرایی ئابووری

مۆنیستی: یەك بنەمایی

ئۆلیۆسیۆنیستی: گەشەسەندنی پلەبەپلەیی (شینەیی پەرەسەندن)

ئیبستمولۆژیاوە. بەم جۆرەش پراکتیکی شۆڕشگێڕانە، لەپاڵ مەقولاتێکی وەك بابەتی، خودی هەببوون، ناسین و.. هیتر، بەوێنەی چەمکی لێکدانەوە دەباتە نێو قوڵترین ئاستی ئەندێشەو بیرکردنەوەوە.

پراکتیکی شۆڕشگێڕانە، تەنها بانگەوازێکی سیاسی- ئەخلاقی نییە، بەڵکو یەکێك لەگۆشە بنەڕەتییەکانی ڕەخنەگرتنە لەفەلسەفەدا. مارکس مەقولەی "پراکتیك" بەمیحوەری ڕەخنەی خۆی لەماتریالیزمی کۆن دادەنێ وهەرئەمەش دەکاتە بەردی بناغەی بوون ناسی وزانین ناسی ومیتۆدناسی لەماتریالیزمی تایبەت وجیاوازی خۆیدا.

ماتریالیزمی کۆن، ماتریالیزمیکی میکانیکی کەتەنانەت فیورباخیش ڕزگار نەبوو لێ ی، لەتوانایدانەبوو خۆی لەلێکدانەوەی ڕاوەستاو ومیتافیزیکی سەبارەت بەجیهانی بابەتی و بیری ئینسانی ڕزگارکات. لەم ماتریالیزمەدا لەلایەك جیهانی بابەتی، دنیای هەستپێکراو و"واقعیەت" هەیەو لەلایەکی تریشەوە هۆشی مرۆڤ وەك ئاوێنەیەك لەبەرامبەر ئەم جیهانە بابەتییە دایە. جیهانی بابەتی <u>دراوە</u>، لەخودی خۆیدا ولەمیانەی خۆپەرەسەندنیدا، سەرنجی بۆئەدرێ وبیری ئینسانیش وەك لێکدانەوەیەك کەعەکس بۆتەوە، خەیاڵی وکارتێکراوی ئەم جیهانە دەرەکییەیە. مارکس ئەم دووانەییە میکانیکی ومیتافیزیکییە تێکدەشکێنێ. بۆئەو لەلایەك جیهانی بابەتی خۆی لەهەمان کاتدا بەرهەمی پراکتیکی عونسورێکی چالاکە و ئەم پراکتیکە ئینسانییەش هاوکات خۆی بەهەمان پلە واقعی و هەستپێکراوو بابەتییە. وەلەلایەکی تریشەوە ڕاستی و دروستی بیرکردنەوەی ئینسانی، یانی ئەو پرسیارەی کەئایا ئەم بیرکردنەوەیە دەتوانێ بەدروستی جیهان و دەوروبەری خۆمان "عەکس کاتەوە" وەیا لێکبداتەوە، لەگرەوی پراکتیکدایە. پراکتیکێك کەلەسەر بنەمای ئەم لێکدانەوەیە دەست بەرێ بۆ گۆڕینی جیهان وبەم هۆیەشەوە دروستی خۆی بەسەلماندن <u>بگەیەنێ</u>. تائەو جێگەیەی کە مەبەست لەجیهانی بابەتی، کۆمەلگای <u>بەشەرییە</u>، مارکس دوو پرۆسەی پەرەسەندن بەشیوەیەکی مۆنیستی ودروست پێکەوە دەبەستێتەوە. ئەویش کۆمەڵگاو بیرکردنەوەی ئینسانییە کەلەئەلقەی <u>پراکتیکی ئاڵوگۆڕبەخشدا</u> پێکەوە پەیوەند دەگرن. پەرەسەندنی کۆمەڵگا بەجیا لە پراکتیکی عونسوری زاتی(چالاك) ، لەتوانادا نییە کەئەم پەرەسەندنە وخودی ئینسانیش لێك بدرێتەوە و نیشان بدرێ. هەروەك چۆن ئەم پراکتیکە، بەجیا لە جەرگەی کۆمەلایەتی خۆیدا ناتوانرێ دەربخرێ و پێناسەی بۆبکرێ. بەم شیوەیەش مارکس ئینسان دەباتە نێو جیگای واقعی خۆیی و لەمیژوویی خۆیدا دایدەنێ. جیگایەك کەئیتر ئینسان بیرکەرەوە و لێکدەرەوەیەکی پاسفیستی جیهانی بابەتی نییە، بەڵکو هێزی ئاڵوگۆڕبەخشی ئەم جیهانەیە. ئیتر هەلومەرجی بابەتی نەکۆتی دیلێتییە ونەکۆمەڵە بڕیارێکە بۆ ئەوەی کۆیلەکان پەیڕەوی لێبکەن، بەڵکو هەلومەرجێکە بۆ بۆچالاکی ئینسانی و زەمینەی ئیختیار و توانای ئەوە. ئەم هەلومەرجە ئاستی میژوویی توانای ئاڵوگۆڕبەخشی ئینسان پێناسەدەکات، بەلام خودی ئەم ئاستە و ئەم هەلومەرجە لەڕێگای پراکتیکی ئینسانییەوە دەگۆڕدرێت. بەم جۆرەش ئینسان دەگۆڕدرێ بەخولقێتەری میژووی

روونکردنەوەکان:

*/ ئەم بابەتە بەشیکە لەووتاریکی مەنسوور حکمەت بەناوی "یەکیتی کۆمۆنیستی ئەناتۆمی لیبرالیزمی چەپ" کەبەدوو بەش لە گۆڤاری تیۆەریك سیاسی، حیزبی کۆمۆنیستی ئیران، "بەرەو سوسیالیزم"، سالی 1989 بلاوکراوەتەوە.

**/ لەمبارەوە بگەڕێرەوە بۆ تێزەکانی مارکس سەبارەت بە فیورباخ. لەبارەی دەستەواژەی "ماتریالیزمی پراتیك"ەوە بگەڕێرەوە بۆ "ئایدیۆلۆژیای ئەلمانی، فۆرباخ، بەرابەرکێی تێڕوانینی ماتریالیستی و ئایدیالیستی". (هەڵبژاردەی سێ بەرگی/دانراوەکانی مارکس و ئەنگلس، بەزمانی ئینگلیزی لاپەڕە 27). " لە واقعیەتدا بۆ ئێمە ماتریالیستی <u>پراتیك</u>، یانی <u>کۆمۆنیست</u>، بەمانای بەشۆڕشدا کێشانی جیهانی مەوجودە، یانی مەسەلەمان پەلاماردان و ئالۆگۆر پێدانی هەموو ئەو دیاردانەیە کەهەن"- هیلەکانی تەئکید هی ئێمەن..

***/ نمونەی هەلوێست گرتنی یەکێتی کۆمۆنیستی لەکوردستان، ئەم دیدگا ناسیونال-پیشەسازییە، ڕیسوادەکات. ئەنجامگیری جەنابان لە" فۆرمیلاسیۆنە کۆمەلایەتییەکان"، لەکوردستان، ئەوانی بەهەلویست گرتنێکی سەرسوڕهینەر سەبارەت بەخەباتی کۆمۆنیستی وشۆرشگێڕانە لەم سەرزەوییە، گەیاندووە. لەڕوکەشدا کوردستان ئەو شوێنەیە کەنەچینی کرێکار، بەڵکو حزبی دیموکرات"لەباری میژووییەوە گرنگ" هەڵسەنگێندراوە! لەمبارەوە وەلامی ئێمە، بە دەربڕینەکانی یەکێتی کۆمۆنیستی سەبارەت بە هەبوون و نەبوونی پرۆلیتاریا لەکوردستان بگەڕێرەوە بۆ ووتارەکانی شەعیب زەکەریایی و مەنسور حکمەت کەبەدوای یەکدا لەپاشکۆی بلاوکراوەی "پێشڕە" ژمارە9 و"کۆمۆنیست" ژمارە 22دا بلاوکراونەتەوە.

خۆی، ئەمەش لەژێر سایەی هەلومەرجێکدا کەخۆی دیاری نەکردووە. لەماتریالیزمی کۆندا ئینسان لێکدەرەوە بوو، بەلام لەماتریالیزمی مارکسدا ئینسان بوونەوەریکی ئالۆگۆڕبەخش و ئالۆگۆڕپێدەرە. سەرەڕای ئەمانە لەمارکسیزمدا ئینسان لەدیاردەیەکی موجەرەد وخۆی لەخۆیدا دەگۆڕدرێ بەیەك بوونەوەری کۆمەلایەتی. "خودێتی ئینسان"، خودێتی کۆمەلایەتی ئینسان(لەبونیادی کۆمەلایەتیشدا هەبوونی چینایەتی ئینسان) پێناسە دەکرێ. پراکتیکی شۆڕشگێرانەی ئینسان، بەشیوەیەکی دیاریکراوتر، پراکتیکی ئینسان وەك ئەوەی بەشێکە لەچینێکی کۆمەلایەتی دیاری کراو ولەپەیوەندییەکی کۆمەلایەتی دیاریکراودایە، سەرنجی بۆدەدرێ.
مارکس بابەتی بیکردنەوەی فەلسەفی پێش خۆی پەسەند ناکات. چونکە بۆئەو مەسەلە، گۆرینی جیهانە. ئەو لەهێرشەکانیدا فیورباخ دەدوێنێ و دەلێ کە"گرنگی چالاکی شۆڕشگێرانەو پراکتیکی-ڕەخنەگرانەی بەدەستەوە نەگرتووە" و ماتریالیزمێکی کۆن دەلاوێنیتەوە کە وەسف و تۆێژینەوەی "عونسووری چالاك" ی بەتەواوی سپاردەوە بەئایدیالیزم- ئایدیالیزمیك کەبەپێ ی پیناسە توانای درککردنی پراکتیکی واقعی نییە.
دەخالەتگەری چالاکانەی مارکسیزم لەمەیدانی سیاسەتدا وهەروەها لێکهەلپێکانی " ڕەخنەی کۆمەلایەتی" و"تیۆەری شۆڕش" لەپەیکەرەی مارکسیزمدا، لەو شوینەوە گرێ دەخۆن کەمەقولەی"پراکتیکی شۆڕشگێرانە" لەنێوەندی تیرۆرانین وبیرکردنەوەی فەلسەفی مارکسیزمدا جیگادەگرێ. "ماتریالیزمی پراکتیك" دروستترین و وردترین ناوێکە کەتایبەتمەندی بەتێڕاونین وڕەخنەگری مارکسیزم بەخشیوە.
بەم شیوەیە رۆشن دەبی کەمیتدۆلۆژی مارکس شتیکی زیاترە لەمیتدۆلۆژی ڕەخنەی تیۆەری ئەو لەبواری ئابووری سیاسیدا. تەنانەت ئەم میتدۆلۆژییە بەرلە ڕەخنەی ئەو لەئابووری سیاسی، لەبنەرەتەوە لەریگای بەکارهێنانی ڕەخنە لەئاستیکی تەجریدی تردا، یانی لەرەخنەگرتن لەفەلسەفەی ئەلمانییەوە بەدەست هاتووە و خراوەتە ڕوو. هێنانە خوارەوەی میتدۆلۆژی مارکسیزم بۆسەر ئاستی میتدۆلۆژی شیکاریو ڕەخنەگرتن لەئابووری سیاسی ولەوەش کەمتر بۆ سەرئاستی ڕەوشێکی دیاری کراو بۆ پێناسەکردنی"شێوازی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری" لەئەنجامدا، کەمکردنەوەی یەك گشتی کۆ وشامیلە بۆئاستی یەك بەشی دیاریکراو، لەیەکێك لەومەیدانە شمولی یەدا کەبەکاربراوە. ئەم کەمکردنەوەگەراییەش ڕەنگدانەوەیەکی ترە لەومەیلە هەمیشەییەی ئەکادیمیایی بۆرژوازی کەدەیەوێت مارکسی شۆڕشگێر بگۆڕێت بەیەك ئابووری زان.
دواتر دەبینین کەچۆن لێنین جیاوازییەکانی خۆی لەگەل مەنشەفیکەکاندا، لەڕێگای گەڕانەوەی بۆ هەمان ماتریالیزمی پراتیك(وبەشیوەیەکی دیاری کراوتر بەگەڕانەوەی بۆ"تیزەکان دەربارەی فیورباخ")، رۆشن دەکاتەوە، بەبێ ئەوەی هیچ جۆرە ئاماژەیەکی بەپێناسەکانی مارکس لەمەیدانی ڕەخنە لەئابووری سیاسیدا دابێت.
کەوایە ئەو خالەی کەلەهەر جۆرە هەلسەنگاندنێکی میتۆدۆلۆژی مارکسیزمدا (میتدۆلۆژی لێنین)، دەبی

شۆڕشی دیموکراتی وسۆسیالیستی وهەردووکیان بێت، ئەو کاتە چۆن دەکرێ هەلومەرجی خویی بۆیەکێکیان ئامادەبێ و بۆ ئەوی تریان ئامادە نەبێ". زەینی گەرایی و ئاکادمیزمی زاتی ئەم" نارۆشنییە" ئەخەیەنەروو.
3) بەهەمان شیوە تاکتیکی بوون بە" ئۆپۆزسیۆنی ڕێکخراوی دوای شۆرش"، دیسانەوە فۆرمۆلبەندییەکی نوێ نییە. ئەمە هەمان تێزی کۆنی مەنشەفیکەکانە وئێمە بەبەشی خۆمان ئاماژەمان بە خەسلەتە بۆرژوا-لیبرالییەکەی ئەم سیاسەتە دا.
4) وەلەکۆتایدا پێویستە بۆ خودی یەکێتی کۆمۆنیستی وەك بابەتێك کە"لەدەرەوەی هۆش"دایە و وەك هۆشیارییەکی "ماتریالیزەبوو" سەرنجێك بدەین. لەبەشی داهاتوودا بەپشتبەستن بەبەیاننامەو ووتارە تاکتیکییەکانی ئەم رەوتە، جێگا واقعییەکەی لەنێو هێزە ئۆپۆزسیۆنەکانی جمهوری ئیسلامی دا نیشان دەدەین. لێرەشدا زۆرتر لەگەل ئاکامە سیاسییە ڕاستەڕەوایەکان و فۆرمۆلە تیۆەرییەکانی یەکێتی کۆمۆنستی ئاشنا دەبین.

سالْ بتوانێ ئەنجامە مەنتقییەکانی مەنشەفیزم، ئاوێزانی خۆی بکا و بەناوی کۆمۆنیزم و ناوی لێنینەوە بهێڵێتەوە.

* * *

ئەم بەشە لێرەدا تەواو دەکەین. بەلام بۆ تەواوکردنی باسەکە، پاشکۆیەکی سەربەخۆمان دەربارەی بۆچوونە ئابووریەیەکانی یەکێتی کۆمۆنیستی لەکۆتایی هەرئەم بەشەدا هێناوەتەوە. هەروەکو پێشووتریش گرێ جەوهەرییەکانی"تیۆری ئامادەسازی شۆڕش" ومەسەلەی هەڵوێست لەدەسەلاتی سیاسیمان ڕۆشن کردەوە لەپەیوەند بەو شۆڕشانەوە کەهەلومەرج بۆدامەزراندنی دیکتاتۆری پرۆلیتاریا تیایاندا، ئامادەنییە. لەبەشەکانی دواتردا باس لەمەسەلەی"دەسەلاتی سیاسی" دەکەین و بەشێوەیەکی دیاریکراو لەبارەی ئەم خالانەوە دەدوێین:

1) درکی یەکێتی کۆمۆنیستی بۆ پەیوەندی نێوان دیموکراتی وسۆسیالیزم. ئەمەش مەسەلەیەکە لەبۆچوونی لێنیندا بەتایبەت لەداڕشتنی ئیستراتیژی عەمەلی شۆڕشی پرۆلیتاریادا رۆڵی بڕیاردەری هەیە. هەربەو جۆرەی کەبینیمان یەکێتی کۆمۆنیستی لەتەفسیرکردنی خودی لێنیندا، ئەم مەسەلەیە بەشێوەیەکی ڕەها لەقەڵەمەوە دێنێتە خوارەوە و لە"تیۆری ئامادەسازی"دا خودی پەیوەندی نێوان دیموکراسی و سۆسیالیزم ئاوەژوو دەکاتەوە. بەهەرحالْ چاوپۆشی لەهەر ئاماژەدانێکی تیۆری، یەکێتی کۆمۆنیستی لەشۆڕشی 57 دا(مەبەست شۆڕشی سالی 1979 ی ئیرانە- و) خۆی پەیوەستکردووە بەخەباتیکەوە کە ڕووی لە دیموکراسی و بەدەستهێنانی مافە دیموکراتیکییەکانە. بەلام لەبەشی داهاتوودا ئەوە نیشان دەدەین کەچۆن لەم چوارچێوە دیاریکراوەشدا، تیۆری "ئامادەسازی شۆڕش" بەکردەوە دەگۆڕدرێ بۆ کۆمەڵە خۆاستێکی نیوەناچلّی لیبرالی.

2) مەسەلەی حکومەتی کاتی شۆڕشگێڕ. ئایا حکومەتی کاتی شۆڕشگێڕ خەیالێکە؟ لەبەشی دواتردا دەبینین کەچۆن خەباتی شۆڕشگێڕانە لەپێناو دیموکراسیدا، بەپێ ی قسەی خودی یەکێتی کۆمۆنیستی کەنابێ ڕوو لەخواستی حکومەتێکی دیموکراتی شۆرشگێڕ، وەك ئامانجێکی تاکتیکی بنێ ولەم پەیوەندەشدا پێناسەی بۆ ناوەرۆکی سەرکەوتنی "شۆڕشی سیاسی" ووردتر هەڵدەسەنگێنین. (لەووتاری "دەوڵەت لەسەردەمانی شۆڕشگێڕیی دا" کەلەم ژمارەیەی - بەرەو سۆسیالیزم- داهاتووە ئاماژەمان بەهەندێ خالْ لەم بارەوە کردووە)، هەروەها لەبارەی بەڵگە هێنانەوەیەکی کۆنی یەکێتی کۆمۆنستی کەلەدژی حکومەتی دیموکراتی شۆرشگێڕ، دەیهنێتەوە، دەدوێین. کەپێشتر بەهەمان شێوە لەلایەن (پارۆوس) فۆرمۆڵەکراوە و لەلایەن لێنینەوە وەلامی وەرگرتۆتەوە. پرسیارێك کەدەبێ وەلامێ پێبدەینەوە ئەوەیە "ئەگەر چینی کرێکار لەسەرسەری شۆرشێکی دیموکراسی ڕاوەستابێت ولەحکومەتێکی شۆڕشگێڕانەدا بالادەست بێت، بۆچی ئەمە بەمانای شۆڕشی سۆسیالیستی نییە"، وەیا بە بەیانێکی تیۆری تر "ئەگەر پرۆلیتاریا هێزی بزوێنەرو عونسووری چالاکی

بهێنرێتەوە یاد، ئەوەیە کەئەم میتدۆلۆژییە ڕەوشێکی ڕووتی بیرکردنەوە وشیکارکردن نییە، بەڵکو یەك ڕەوشی پراکتیکییە(بەمانا فراوانە چینایەتییەکەی)، یانی ڕەوشی پراکتیکی شۆڕشگێڕانەو ئاڵوگۆڕبەخشە. بەزۆری لێرەولەوێ دەیخوێنینەوە کەتایبەتمەندی وخاسیەتی دیارکراوی میتدۆلۆژی لێنین بریتییەلە" شیکردنەوەی تایبەت بۆهەلومەرجی تایبەت". ئەمە بە زمانێکی تر هەرئەوشتەیە کە یەکێتی کۆمۆنیستی دەریدەبڕێ : لێنین بەمەبەستی خستنەڕووی ئیستراتیژی شۆڕش، ئابووری ڕوسیای بەشێوەیەکی دیارکراو شیکردۆتەوە. بێگومان "شیکردنەوەی تایبەت بۆهەلومەرجی تایبەت" جێگای خۆی لەهەر شیکردنەوەیەکی مارکسیستیدا هەیە. بەلام ئەمە نەتایبەتمەندی مارکسیزمە و نەلەبنەڕەتەوە بەمەسەلەی میتدۆلۆژییەوە گرێ دەخوا. چونکە بەشێوەیەکی ئوسولّی پرسیار ئەوەیە کەمارکسیزم بەگشتی و لێنین بەتایبەتی بە کام میتدۆلۆژییەوە، دەچێتە سۆراغی "هەلومەرجی تایبەت"ەوە . یەکێتی کۆمۆنستیش "هەلومەرجی تایبەت" بەشێوەی"تایبەت" شیدەکاتەوە، بەلام ئەم شیکردنەوەیە بەمیتدۆلۆژی دیترمینیستی و ئولۆسیۆنیستی یەوە شکلّ دەگرێ. ئامانجی ئەم شیکردنەوەیە ئەوەیە کەبزانرێ "کام چینانە لەباری مێژووییەوە گرنگی زیاتریان هەیە"، "ئابووری " چ حوکمێك لەبارەی "خەسلەتی شۆڕش"ەوە دەردەکات وئەمەی دووەمیشیان چۆن ڕۆلی چینە"ڕێپێدراو و ڕێپێنەدراوەکان" لە هەستان بەکاری ڕابەریدا ڕۆشندەکاتەوە. وەیا ئەوەی کە کام چینە دەبێ" رۆڵی مێژوویی" خۆی بگێڕێ. شیکردنەوەی تایبەت بۆ بیستنی پەیامی ئابووریەیەکی "تایبەت"، ئەویش دیسانەوە شیکردنەوەیەکی تایبەتە بۆ هەلومەرجێکی تایبەت بەبێ ئەوەی شیکردنەوەیەکی مارکسیستانە بێت. شیکردنەوەی لێنین بۆ هەلومەرجی ڕوسیا پێشەکییەکە بۆ نیشاندانی ئەرکەکانی پرۆلیتاریا لەشۆڕشی ڕوسیادا. چینێك کە بوونی ئەو و پێویستی ڕابەری کردنی ئاڵوگۆڕە شۆڕشگێڕیەکانی سەدەی بیستەم لەلایەن ئەم چینەوە، بەرلەهەر لێکدانەوەیەکی تایبەتی فۆرمیلاسیۆنە کۆمەلایەتییەکانی ڕوسیا، مەسەلەیەکە کە بۆ لێنین بەفەڕزگیراوە وبڕاوەیە. لێنین نەلە "پەرەسەندنی ڕوسیا"وە و تەنانەت نەلە"شۆڕشی ڕوسیاوە"، بەڵکو لەسەنگەری پرۆلیتاریاوە دەست پێدەکات ودەبزوێ، چونکە ئەو بیریارو سیاسەتمەدار وڕابەری بەکردەوەی هەرئەم چینەیە. بەم پێەش ئەوە یەکێتی کۆمۆنستییە کەهەرلەسەرەتاوە پێ ی ناوەتە ڕێگایەکی هەڵەو بێئاکامەوە، کاتێك لەزمانی لێنینەوە ئەو پرسیارە دەخاتەڕوو کەدەڵێت:

"لەفۆرمیلاسیۆنە کۆمەلایەتییەکانی ڕووسیادا کام چینە لەباری مێژووییەوە گرنگی زۆرتری هەیە و کام چینە دەتوانێ ڕۆلی ڕابەری لە شۆڕشی ڕوسیادا لە ئەستۆبگرێ؟"

ئەم پرسیارە نەك هەرگیز خالّی لێوە هەستانی لێنین نەبووە، بەڵکو ڕاستەوخۆ لەبەرامبەر میتدۆلۆژیەکدایە کەئەو هەیەتی. ئەمە پرسیارو خالّی لێوەهەستان و بناغەی بەڵگە هێنانەوەکانی مەنشەفیکەکانە و هەرئەو وەلامەشیان لێگرتووە کەپراتیکی سازشکارانەو پاشکەوتوویی یان بۆ بۆرژوازی هەبێ، چونکە ئەم چینە "لەباری

مێژووییەوە گرنگی لەپێشتری" هەیە. تازە ئەگەر وای دابنێین کەلێنین بەواقعی لەم شێوە پرسیارە مێژوونوسییەوە دەستی پێکردووە، بەلام دیسانەوە وەلامی ئەو بەو پرسیارە، یانی ئەوەی کەدەرخستنی ناسنامەی چینێکی" لەبارەی مێژووەوە گرنگ" لەڕووسیادا، نابێ بەوەی کەلێنین وەلامی خۆی لە هەڵسەنگاندنی پەیوەندییە ئابووری و چینایەتییەکانی ڕووسیایەوە، بداتەوە. لێنین وەك هەر کرێکارێکی شۆڕشگێڕو هوشیار بەبەرژەوەندی چینایەتی، وەك هەر کۆمۆنیستێکی جیدی، مانیفێستی کۆمۆنیست، ئەو شوێنەیە کەچینی کرێکار تێیدا بەسەلاوترین شێوە، و لەوانەش بۆ بەهۆش هێنانەوەی هەر مێژووپەرستێکی مەلایانەی وەك یەکێتی کۆمۆنیستی کەبەشوێن وورده ووشەوەیە، ڕایگەیاندووە کەخودی چینی کرێکار "لەباری مێژوویی‌یەوە گرنگی زیاتری هەیە". خودی وجودی سوسیال دیموکراسی ڕوسیاو بەشداری لێنین لەم بزوتنەوەیەدا، بەمانای ئەوەیە کەنەتەنها هەرلەسەرەتاوە بڕیاری خۆی داوە دەربارەی وەلامدانەوە بەم پرسیارە، بەڵکو لێنین خۆی بەبەشێك لەم چینە دەزانێ"کەلەباری مێژووییەوە" گرنگە. بۆ لێنین وەك هەر کۆمۆنیستێك کەمارکسیزم دەرمانێك نییە بۆتوندوتیژکردنەوە و"ڕادیکاڵ"کردنەوەی ئۆمانیزم وناسیونالیزمەکەی، پرۆلیتاریا چ لەباری مێژووییەوە بێت و"چ نەبێت" گرنگی زیاتری هەیە. لێنین چاودێرو موفەسیری شۆڕش نییە، بەڵکو ئەو یەکێك لەبەشدارانی شۆڕشە، نەك هەرئەمەش تەنانەت ئەو ڕێکخەری شۆڕشی چینێکی دیاریکراوە. بەم حاڵەوە ئەگەر کەسێك لێی بپرسێت "لەباری مێژووییەوە چ چینێك گرنگی هەیە" و" چ کەسێك پێویستە ڕابەری شۆڕش لەڕوسیا بگرێتە ئەستۆ" ئەو لەوەلامدا لەئامارە کشتوکاڵییەکانی ڕوسیاوە وەلام ناداتەوە، بەڵکو لەمانیفێستی کۆمۆنیستیەوە، بەڵگە دێنێتەوە. (ئێستا لەوە دەگوزەرێین کەتەنانەت یەك موفەسیری ئابووریگەرایی تێگەیشتووتر لەیەکێتی کۆمۆنیستی کەهەم گرنگی"مێژوویی" چینەکان لەڕووسیا لەئابووری ڕووتی خودی ئەم ولاتەوە بەرئەنجام وەرناگرێ. ئایا لە وولاتی- نیپاڵ-یش پێویستە دیسانەوە بۆئەوە بڕوانین کە چ چینێك لەباری مێژووییەوە گرنگی هەیە!؟) لێنین خۆی بەشێك لەعونسوری چالاکی شۆڕشێکە کەزۆر لەمێژە شەیپوری خۆی لەئاست جیهاندا لێداوە. کاری ئەو هەڵسەنگاندنەوەی سەرلەنوێ ی "گرنگی مێژوویی" چینەکەی خۆی نییە، بەڵکو دەستبەکاربوونیەتی بۆبەسەرکەوتن گەیاندنی ئەم چینە لەیەکێك لەمەیدانەکانی مەوجودیەت وخەباتەکەیدا، یانی لەڕووسیا.

بەم پێیە یەکێتی کۆمۆنیستی بەخستنەڕووی پرسیارێکی ئاوا لەم شێوەیەیدا، هەرلەسەرەتاوە میتۆدۆلۆژی لێنین ئاوەژوودەکاتەوە. بەتایبەتی کەلێنین وجودی خۆی و چینەکەی وئامانجەکانی لەپێشەوە بەفەرز وەرگرتووە. شیکردنەوەی مارکسیانەی ئەو بۆ کۆمەڵگای ڕوسیا بڕیارە ئەوەی پێ نیشان بدات کەکام پراکتیکی دیاریکراوی سیاسی ئەتوانی تواناکانی پرۆلیتاریا بسازێنێ بۆ ئەوەی لەهەلومەرجێکدا کەهەیە، ڕۆڵی ئاڵوگۆڕ بەخشترین وکارسازترینی خۆی لەراستای بەدیهێنانی بەرژەوەندییەکانی خۆی و(ڕزگاری کۆمەڵگاش) دا بگێڕێ. بۆلێنین

کۆمۆنیستی بۆ ئەوەی خۆی نەخاتە بەرامبەر لێنینەوە، هەروەها بۆئەوەی هەڵویستی لێنین بەدەر لە"ڕێ ورەوەشتەکان" لە شۆڕشی دیموکراتی و ڕابەری پرۆلیتاریا لە بزوتنەوە نا سۆسیالیستییەکاندا، لەگەڵ هەڵوێستەکانی خۆیدا سازگار نیشان بدات، ناچاربووە بەوەی کەلەسنوری هەمان میتدۆلۆژی دا ئەوەی بابەتییە دەستکاری بکات و ئابووری‌یەك دابتاشێ کە هەڵوێستەکانی لێنین "دەیخوازێ". ئابووری‌یەك دابتاشێ کەلەیەك کاتدا دەرەبەگایەتیەو لەیەك کاتی تردا سەرمایەدارییە. شۆڕشێك دابتاشێ کەلەیەك کاتدا دیموکراتییەو لەیەك کاتی تردا سۆسیالیستی‌یە. لێنینێك بخاتە بەرچاو کەلەیەك کاتدا مارکسیستێکی عەلەنییەو لەکاتێکی تردا هەواداری فۆرمۆڵبەندی‌یەکانی تروتسکییە!

بەلام بەهەمان شێوە کەلەو گوتەیەدا، کەلەووتاری "بەرنامەکەمان"، هێنامانەوە، بینیمان ڕەخنەی خودی لێنین لەمیتدۆلۆژی پاسفیستانەی مەنشەفیکەکان وئیکۆنۆمیستەکان، و هەڵوێستی لەمانە زۆر ڕۆشنترە. لەسەردەمی شۆڕشە پرۆلیتێرییەکاندا، ئەوە پرۆلیتاریای ڕووسیایە وەك بەشێك لەلەشکری جیهانی چینی کرێکار، لەوولاتی ڕووسیادا، لەگەڵ کۆمەلێك کۆسپ بەرەو ڕووە، کەهەنگاو هەڵهێنانەوەی خێرا بەرەو سۆسیالیزم بۆی بۆتە کارێکی مەحاڵ. بەلام شۆڕشێکی تر، یانی شۆڕشی دیموکراسی و هەمە خەڵکی کەبەپێ ی خاسیەتەکانی خۆی ئەو کۆسپانەی کرۆتە ئامانجی خۆی، بەم هۆیەشەوە نەك هەر شۆڕشێکی لەتوانا بوودایە، بەڵکو لەسەرەتای سەدەدا ڕووداوێکە خەریکە ڕوودەدات پرۆلیتاریا نەك هەر نابێ بەهۆی ناسۆسیالیستی بوونی ئەم شۆڕشەوە خۆی بکێشیتە کەنارەوە، تەنانەت نەك هەرنابێ بەحوکمی خشتە تیۆرییە مەنشەفیکییەکان، ڕابەرییەکەی بەبۆرژوازی بسپێرێ، بەڵکو دەبێ وەك ڕابەرێك لەم شۆڕشەدا بەشداری بکات. چونکە ئەوەتەنها خودی پرۆلیتاریایە کەدەتوانێ خەسڵەتێکی بەهادار بەم شۆڕشە ببەخشێ، کەلەسەردەمی شۆڕشە پرۆلیترییەکاندا بۆی پەیدابووە. یانی گۆرینی ئەم شۆڕشە بە پێشینەو زەمینەکانی شۆڕشی سۆسیالیستی، شۆڕشێك کەتایبەتە بەچینی کرێکار. بەپێچەوانەی ئەمەوە ئەوە شۆڕشی 905 دەگۆڕێ بۆیەك ریفۆرمی ناتەواو کەلەچاو مێژوودا لەدواوەیە ولانی زۆر دەیکاتە کاریکاتۆرێك لە" شۆڕشە گەورەکان" ی بۆرژوا- دیموکراتیکی سەدەکانی ڕابردوو. ئەگەر پرۆلیتاریا وەك ڕابەرێك لەم شۆڕشەدا بەشداری بکات، ئەوا دەبێ وەك ڕابەری حکومەتێك کەلەم شۆڕشەوە پەیدادەبێ، بەشداری بکات. چونکە شۆڕش بۆدەسەلاتی سیاسییەو دەسەلاتی سیاسیش ئامرازی تێك و پێکشکاندنی "لەسەرەوە"ی بەرگری دژە شۆڕشە.

ئەمە ئەو لایەنەیە کەیەك ڕابەری ئەنتەرناسیونالیستی چینی کرێکار لێیەوە بۆ بەرەی شۆڕش لەڕوسیادا دەڕوانێ، ئەمە ئەو لایەنەیە کەخودی ئەو ڕابەرە بۆچوونەکانی خۆی لەسەر شیکردۆتەوە. ئەمە هەمان ئەو درکە ڕۆشنەیە کەبڕیارە لێرەو لەوێ ی ڕستە دروستکراوە بێناوەرۆکەکانی وەك"هاوسێ‌ی و ناهاوسێ‌ی"، پەیوەندی"ئابووری وسیاسەت" ونمونەکانی تری وەك ئەمانە گردوکۆبکریتەوە تا لیبرال چەپەکانی ئەمرۆ، دوای تێپەڕبوونی 80

"ماتریالیزمی مێژوویی"لەهەنگاوی یەكەمدا، یانی بەفەرزگرتنی پێویستی رۆلی پرۆلیتاریا لەئالۆگۆره شۆڕشگێرییەكاندا ولەهەموو كۆمەڵگاكاندا، چ له حاڵەتی ئۆپۆزسیۆن بوون و چ له سبەینێ ی سەركەوتن وپێكهێنانی حكومەتدا، تەنانەت بەجیا لەوەی كەئەم ئالۆگۆره شۆڕشگێڕیانه، ڕاستەوخۆ وخێرا بەبێ وەستان سوسیالیستی بن یان نا، چونكه ئەم ئالۆگۆڕانه بەحوكمی هەلومەرجی بابەتی و مێژویی نیونەتەوەیی، ئیتر بەشێك نین لەشۆڕشه بۆرژوا- دیموكراتییه كلاسیكییەكان، بەڵكو پێشینەیەكن بۆ شۆڕشی سۆسیالیستی پرۆلیتاریا.

باكورتی بكەینەوه ..یەكێتی كۆمۆنیستی لەخستنەڕووی میتدۆلۆژی لێنیندا گشتی ترین و بنەڕەتی ترین پایەكانی ئەم میتدۆلۆژییەی ئاوەژوو كردۆتەوه:

1- خاڵی لێوه هەستانی لێنین، كەهەمان خاڵی بەفەڕزگرتنی هەبوونی بابەتیانه وگرنگی مێژویی پرۆلیتاریا، وەك ڕابەری شۆڕشەكانی سەردەم، ژێر پێدەنی. ئەم فەڕزه لێنینیزمییەش لەدەزگای فیكری یەكێتی كۆمۆنیستیدا گۆڕدراوه بۆ "پاشكۆ" و"ئەنجام"یك كەدەبێ لەشیكردنەوەی بارودۆخی ئابووریەوه دەربكێشرێتەوه.

بەم شێوەیه یەكێتی كۆمۆنیستی لایەنگری چینایەتی خستۆته شوێنی تەفسیری سەروچینایەتی وبابەتییەوه. لێكۆلەوەر دیسانەوه لەسەنگەری موفەسیرو دادوەرێكی بێلایەنەوه "گرنگی مێژویی چینەكان" بڕیاردەداو خۆی لەمەقامی كەسێك كەلەپێكهینانی ئالۆگۆڕی دیاریكراو ولەپێشەوه پێناسەكراودا ولەسەنگەری چینێكی دیاریكراوەوه، كەبەرژەوەندی داره، نابینێ وتەنها له حوكمی" زانست" و بەرئەنجامە" زانستییەكان" كەدراون پەیرەوی دەكات.

2- لەسەر ئەم بناغەیه دیترمینستی ئابووری دەبرێته جێگای ماتریالیزمی پراكتیك ودەست وپێ ی عونسوری چالاك دەبەستێ و رۆڵی له بەرەوپێشەوه بردنی مێژووی واقعیدا دەخاته ژێر تیشكی موقەدەراتێكی حەتمییەوه كه بەرئەنجامی بارووٚدخی ئابووری‌یه.

3- ئەم دیترمینیزمه ئابووری‌یه، سەرەڕای ئەوەی لەچوار چێوەی ولاتی ونیشتمانیدا قەتیس دەمێنیتەوه (ئەنجامگیری ئیستراتیژی شۆڕش لەفۆرمیلاسیۆنه كۆمەلایەتییەكان و درككردنی لەمەودای ڕووتی نیشتمانییەكەیدا) دیسانەوه مەیدانی كار لەبەردەم پرۆلیتاریادا تەنگ دەكاتەوه. لەڕوانگەی پراكتیكییەوه لەولاتێكی دواكەوتوودا (لەچەشنی ڕوسیای 905) ئەم جۆره بیركردنەوەیه دەبێته مایەی دواخستنی شۆڕش و كاری شۆرشگێرانه تا سەرئاستی لەدواوه ڕۆیشتن و پاشكەوتوویكردن بۆ ڕیفۆرمیزم و لیبرالیزمی بۆرژوازی.

ئەم میتدۆلۆژییه لەئاكامی مەنتقی خۆیدا ئەنجامگیری ڕۆشنی مەنشەفیكیانەی بەدواوه دەبێ. میتدۆلۆژی یەكێتی كۆمۆنیستی بەشێوەیەكی پەیگیرانه لەلایەن مەنشەفیكەكانەوه بەكارهێنراوه. خودی یەكێتی

هەرگیز پرسیار ئەوه نییه كەبەحوكمی هەلومەرجی بابەتی "كام چینه لەباری مێژووییەوه گرنگی زیاتری هەیه" بەڵكو ئەوەی بۆئەو پرسیاره ئەوەیه كەچینەكەی، چینێك كەلەباری مێژووییەوه بەپێ‌ی پێناسه بۆی "گرنگ"ه، یانی كرێكار، لەڕێگای كام پراكتیكی سیاسی وخەباتكارانەوه دەتوانێ، لەكۆمەڵگای قەیران گرتووی ڕووسیای سالی 1905دا ببیته ڕابەری ئالۆگۆڕی شۆڕشگێڕانه. بەم جۆرەش خاڵی لێوەهەستانی لێنین، پێویستی بەدیهێنانی ئامانجه شۆڕشگێری‌یەكانی پرۆلیتاریایه، بەخیراترین وكەم دەردەسەرترین و كۆترین شێوەی لەتوانا بوویدا. ئەم خاڵی لێوەهەستانەش نەلەفۆرمیلاسیۆنه ئابووری‌یەكانی ڕوسیاوه و وەنه لەهیچ لایەنیكی ترەوه، بەرئەنجام ناگیرێ. بەڵكو ئەمه بەشێكه لەپێناسەی "لێنینی بوون" و"كۆمۆنیست بوون" و"كرێكاری هۆشیاربوون". (ئەمەش ئەنجامێكی سروشتی بیركردنەوەیەكه كەپێ ی وایه پراكتیكی ئینسانی دیاردەیەكی واقعی وبابەتییه ولەبیركردنەوه وجێگای كۆمەلایەتی دانابڕێت). كۆمەڵگای ڕوسیا، ئەو هەلومەرجه بابەتییەیه كەدەبێ ئەم خەباته پرۆلیتێرییه تێیدا ئەنجام بدرێت. ئەمه كۆمەلگایەكه كه كۆمەلیك ریگا وبەربەست، كۆمەلێك تواناو ناتەواوی وهۆكاری هێوركردنەوه و یاریدەدەر دەخاته بەردەم عونسوری چالاكی شۆڕشی پرۆلیتێری ڕوسیاوه. خودی ئەم كۆمەڵگایه بریارنییه ڕابەری كردنی شۆڕش بەلێنین بناسێنێ، بەڵكو بارودۆخێكی بابەتی و تایبەته كه لێنین لەدەروازەی بەرژەوەندی چینێكی دیاریكراوەوه، تێیدا نەك هەر خوازیاری شۆڕشه، بەڵكو دەزانیت كەبەبێ دەخاڵەتكردنی ئەو وەك ڕابەرێك لەشۆڕشدا، هەموو ئەو ئالۆگۆڕانەی كەجێگای مەبەستن لەگەلیان بەرەو رووه لەگشتییەتی خۆیدا ڕوونادەن. ئەم بارودۆخ و هەلومەرجانه دەبێ بەقازانجی چینی كرێكار بگۆردرێن، بەلام ماتریاڵ وبەرژەوەندی لەئالوگۆرەكاندا دیسانەوه دەبێ لەخودی هەرئەم كۆمەڵگایەدا بەدەستەوه بگیرێت. "ئینسانەكان دروستكەری میژووی خۆیانن ، بەلام لەهەلومەرجێكدا كەخۆیان دیاریان نەكردووه" . لێنین ئەو مێژوویەی كەدەبێ دروست بكرێ و ئەو هیزەی كەدەبێ ئەم مێژووه دروستبكا، بەرلەپێداچوونەوه بەجۆرەكانی "هاوسێیەتی" لەشێوەی بەرهەمهێنانی ڕوسیادا، دەناسێت. هەلسەنگاندنی ئەو بۆ كۆمەڵگای ڕوسیا، هەولێكه بۆدەرك كردنی ئەو هەلومەرجه كەئەم مێژووه لەژێرسایەیدا دروست دەبێت.

ئەم میتدۆلۆژی‌یه، پاسفیستییه كەبەدوای "چینی لەباری مێژویی‌یەوه گرنگ" دەیه و"ڕابەری" لەفۆرمیلاسیۆنه كۆمەلایەتی‌یەكانەوه دەردەكێشێ، ئارستەی قولّی خۆی لەومیتدۆلۆژی‌یه جیادەكاتەوه كەپێویستی پراكتیكی شۆڕشگێڕانەی چینی كرێكار وەكو ڕابەری هەر ئالۆگۆڕێكی شۆڕشگێڕانەی كۆمەلایەتی بەفەڕز وەرگرتووه. ئەمەش یەكەمین سیمای جیاوازی نێوان میتدۆلۆژی بۆلشەفیزم و مەنشەفیزمه، نێوان لیبرالیزمی چەپ وماركسیزمی شۆڕشگێره. تێگەیشتنی یەكێتی كۆمۆنیستی بۆ شێوازی هەلۆیستگرتنی لێنین له شۆڕشی 1905 ، ماتریالیزمی مێژوویی پوچەڵ دەكاتەوه. ئەوه دروست وماركسیستانەیه كەئەگەر بلێین بەدرێژایی سەدەكان بەپێ ی ڕەوتی پەرەسەندنی كۆمەڵگا، چەندین چینی جۆراوجۆر هەبوون، كەبەحوكمی

بەرامبەر بەبۆلشەفیزم و مارکسیزمی دەخاڵەتگەرو چالاك، دەستەبەندی دەکات. لێنین لەسالی 1905دا مەنشەفیکەکانی وەك ڕەوتێك سەرەنجدا کەلەدرێژەی سروشتی ومەنتقی ئیکۆمۆنیزم ومارکسیسزمی عەلەنی دایە. ئەو لەبارەی ڕۆشنکردنەوەی جیاوازی نێوان بڕیارنامەی کۆنگرەی بۆلشەفیکەکان و کۆنفرانسی مەنشەفیکەکان، بەتایبەتی لەشێوازی هەڵوێستگرتن لەدەوڵەتی شوڕشگێری کاتی لەشوڕشی 1905دا، بەدروستی پەنجە لەسەر ڕیشەی میتدۆلۆژی ئەم جیاوازیانەی نێو سوسیال دیموکراتەکانی ڕووسیا دانا:

" ئەمە بەدروستی هەمان ئەو جیاوازیی‌یەیە کەماوەیەکە مارکسیستەکانی ڕوسیای بۆ دووباڵ دابەشکردووە. لەدەورەی کۆندا "مارکسیزمی عەلەنی" وەك باڵێکی موعجیزەگەر، لەبەرامبەر باڵی تێکۆشەرو سیاسیدا ڕاوەستا، وە لەسەردەمی سەرهەڵدانی بزوتنەوە جەماوەری‌یەکاندا ئەم جیاوازیی‌یە لەشێوەی هەردووباڵی ئێکۆنۆمیستی وباڵی سیاسیدا، شکڵیانگرت، بەتایبەت کەهەردووکیان لەیەك پێشینەی دروستی مارکسیستی یەوە بۆ ڕیشە قوڵە ئابووریەکانی خەباتی چینایەتی بەگشتی وخەباتی سیاسی بەشێوەیەکی تایبەتی دەیانڕووانی. ئێکۆنۆمیستەکان ڕاستەخۆ ئەوئەنجامەیان دەگرت کەئێمە دەبێ پشت بکەینە خەباتی سیاسی وفراوانبوونەوەی خاوبکەینەوە ودامێنەکانی سنووردار و ئامانجەکانیشی بهێنینە خوارەوە. بەلام ئێمە باڵی سیاسی، بەپێچەوانەوە لەهەمان پێشینەوە ئەنجامگیرییەکی تەواو جیاوازمان بەدەستەوە گرت. ئەویش ئەوەبوو کەهەرچی زیاتر خەباتێك کەئیستا لەبرەودایە قوڵبکەینەوە. ئێمە دەبێ بەهەمان ئاست فراوانتر و ڕاوەستاوانەتر و لێبڕاوانەتر و بەداهێنان وتوانایی زۆرەوە ئەم خەباتە بەرەو پێشبەرین. لەئێستاشدا دیسانەوە ئێمە لەگەڵ هەمان ئەم جیاوازییەدا بەرەو ڕووین، بەلام لەهەلومەرجیکیتر و لەشێوەیەکی تریدا. ئێستاش جیاوازییەکە لەو پێشینەیەوە دەست پێدەکات کەدەڵێت شۆڕشی دیموکراسی ڕاستەوخۆ شۆڕشی سۆسیالیستی نییە، و ئەوە تەنها هەژاران وبێبەشان نین کەلەم شۆڕشەدا "قازانج"دەکەن. ئالەم حوکمەوەبوو کەئەم شۆڕشە (شۆڕشی دیموکراتی) بەقوڵی ڕیشەی لە پێداویستی یە بەرپێنەگیراوەکانی گشت کۆمەڵگای بۆرژوازیدایە. ئێمەش لەهەمان ئەم پێشینەیەوە ئەو ئەنجامە دەگرین کەچینی پێشڕەو پێویستە ئامانجە دیموکراسییەکانی خۆی هەرچی بەرجەستەترە فۆرمۆلەبکا وهەرچی ڕۆشنترو کامڵترە بیخاتەڕوو. دروشمی دەست بەجێ ی دامەزراندنی یەك جمهوری بخاتەڕوو . هاوکات بیرۆکەی پێویستی هێنانە سەرکاری حکومەتێکی شۆڕشگێڕی کاتی و تێکشکاندنی بێرەحمانەی بەرەی دژی شۆڕش، بەفراوانی لەنێو جەماوەردا پەرەپێبدات. نەیارانی ئێمە، گروپی ئیسکرای نوێ، دروست لەهەمان پێشینەوە ئەو ئەنجامە دەگرن کەنابێ ئەنجامگیرییە دیموکراتییەکان بەشێوەیەکی

(مانێفیستی کۆمۆنیست) دەست پێدەکات. هێنانە خوارەوەی پەیوەندی نێوان ئابووری و سیاسەت بۆ سەر یەك پەیوەندی" نیشتمانی"-نەتەوەیی- کەهەرجارە ولەهەر ولاتێکدا دەبێ سەرلەنوێ لەمەحەك بدرێتەوە، یەکێکە لەلادانە بۆرژوازییەکان لەمارکسیزمدا، کەکاری پێدەکرێ. ئەوە نەیەکێتی کۆمۆنیستی ونەئەوانەی کەلەنێو مەنشەفیکەکانەوە سەریان دەرهێناوە، ڕیگە پێدراونین کە"شۆڕشی پرۆلیتێری" و"ڕابەری پرۆلیتاریا" لەشۆڕشەکانی سەردەمی ئێمەدا، بەهۆی دواکەوتوویی ئابووری‌یەوە لەم یان لەو تاك ولاتەدا سنورداربکەن. چینی کرێکار، چینێکی جیهانییە، سەرمایەداری سیستەمێکی جیهانییە، شۆڕشی پرۆلیتاریا دیاردەیەکی جیهانییە. هەربۆیە پرۆلیتاریا لەهەرولاتێدا لەپێناو گێڕانی دەوری پێشڕەوانەی خۆی پێویست ناکات سەرلەنوێ لەبەڕێوەبەرایەتی ئامار و لیژنەکانی ئەو ولاتەوە و بەبەرچاوی چاودێرانێکی"بێلایەن"ی وەك یەکێتی کۆمۆنیستییەوە ئەوبەڵگەنامە ئیمزا لێدراوانەی کەکافی بوونی ژمارەی دوکەڵکێشی کارگەکان وڕێژەی لەسەدای کرێکارانی پیشەسازی لەچاوگشت دانیشتواندا" گرنگی" چینی کرێکار لەئابووری و شتی لەمجۆرە دەسەلمێنن، بخاتە بەردەم ئۆرگانە بڕیاربەدەستەکانی ئۆردوگای لیبرالیزمی چەپەوە. ***

تەواوی رێفۆرمیزم و سازشی چینایەتی مەنشەفیزم لەوەدایە کەیەکەم سیاسەت بەشێوەیەکی یەکلایەنە لەئابووری‌یەوە بەرئەنجام وەردەگرن ودووەمیش ئەو ئەنجامگیرییەش ڕاستەوخۆ بەپێوانەیەکی نیشتمانی و ولاتی بەڕێوە دەبەن، ئەمەش هەر ئەو دوو گۆشەیەیە کە یەکێتی کۆمۆنیستی بەقسەی خۆیان وەك پایەکانی میتدۆلۆژی لێنین بەحساب وەریدەگرن. بەڵی ئەگەر قسە لەسەر "گەشەی کۆمەڵگای ڕووسیا" یە بەجیا لەڕاستییەکان و هەلومەرجە جیهانییەکان، ئەگەر "جیهان" تەنها بەڕوسیا وپێکهاتی چینایەتی لەڕوسیادا سنوردارە، ئەگەر پرۆلیتاریای پیشەسازی لە ئێستادا وبەپێوانەیەکی جیهانی نەبووە بەچینی پێشڕەوی سەردەمی خۆی، تەنانەت ئەگەر ئەرکی حیزبی پێشڕەو ئەوەبێت کەلەسەر ئەم بناغانە ڕەوتی مێژووی ڕوسیا لێکبداتەوە، ئەوکاتە ڕەنگە خستنەڕووی پرۆسەیەکی لەو بابەتە شوێنی لەئیعرابدا ببێ کەپێی وابێت شۆرش لەڕووسیای دواکەوتوودا، وەك ئاڵوگۆڕێکی قوناغبەندی کراوی کۆمەلایەتی، لەدەرەبەگایەتییەوە بۆ سەرمایەداری و لەسەرمایەداریشەوە بۆ سوسیالیزم، بەرابەری بۆرژوازی یەك لەدوای یەك تێپەڕینی و دواتریش - سەرەی خۆمان- سەرەی پرۆلیتاریا بێتە پێشەوە. بەلام جیهان تەنها بەڕوسیاوە سنووردارنییە. بەهەمان شێوە کەبۆرژوازی ڕوسیا بەتەنها لەڕوانگەی ئابووری ڕووسیاوە بە ئارەزووی پەرلمان نەگەیشتووە، (لەکاتێکدا کەپەرلمانی بەریتانیا هەم بینراو هەم لەبەرچاوە). پراکتیکی پرۆلیتاریاش بەهەمان شێوە ناتوانی بەتەنها وەرگێڕدراویکی سیاسی بێت لەبارودۆخ و جێگای "گرنگی" ئابووری خودی ئەم چینە دا. هەروەها سەردەمی شۆرشە پرۆلیتریەکان دووبارە لەوەزعیەتی ڕووسیاوە دەرنەکێشراوە. سەردەمێك بەو مانایەی کەتیایدا سیناریۆی قۆناغ بەقۆناغکردنی میکانیکیانە هیچ پەیوەندێکی خۆی بەماتریالیزمی مێژوییەوە گرێ نەداتەوە. لەسالی 1905دا

لەپێشەوە دیاریکراوەیان بخرێتە ئەستۆ کە لەسەر ریگای "پەرەسەندنی" کۆمەڵگادایە، تا نۆرەی خۆیان تێپەڕێنن و"بەرهەمی مێژوویی" خۆیان پێشکەش بکەن ودواتریش پرۆلیتاریا بهێننە نێوکاری پراکتیکەوە و بەم جۆرەش دواین پەردەی نمایشەکە پێشکەشبکرێ. لەدیدگای مەنشەفیکەکاندا دەخاڵەتی پرۆلیتاریا لە" ڕابەریکردنی بزوتنەوە ناسۆسیالیستییەکان"دا و ئەو پرۆسەیەی کە" پەرەسەندنی مێژوویی" دێنێتە ئاراوە، دەڕوشێنرێ وپێیان وایە "لەنێوان تێپەڕاندنی مێژوودا" هەنگاونانی تر مەحاڵە. هەربۆیە خشتە تیۆرییەکان ڕیزدەکرێن و دواجار پرۆلیتاریای سەرکەش دەکرێتە "کەرسواری "(تەعبیری مەجازی پاشکویەتی کردنی کریکارانە بۆ چینەکانی تر لە ئالۆگۆرە کۆمەلایەتییەکاندا- وەرگێڕ) هەمان گۆڕانکاری ناپرۆلیتاریانە لەکۆمەڵگادا، کەبەحوکمی هەلومەرجی بابەتی، کۆمەڵگا دەبێ بەشێوەیەکی"جەبری" پێیدا تێپەڕببێت. لەتەواوی کتێبی دووتاکتیکدا باسی لێنین لەسەر ئەم دوو تێرانینە و ئەم دوو میتدۆلۆژییەیە.

ئەگەر وردبینەوە، دەبینین کەئەوە مەنشەفیکەکانن، نەك لێنین، کە ئیستراتیژی شۆڕشی ڕوسیایان بەدیارکراوی وراستەخۆ لەئابووری ڕوسیایەوە (ئەویش بە"هاوسیەتیٚ وبەبیٚ "هاوسیٚ"یەتییەوە) دەرکێشاوە. پاشکەوتوویی سەرمایەداری ڕووسیا بۆ مەنشەفیزم بۆتە حوکمێك بۆلەدواوە ڕاگرتنی پراکتیك و کردەوەی سیاسی پرۆلیتای ڕوسیا. بەلام بۆلێنین، یەکەم هەروەك وتمان ئابووری سەرچاوەیەك نییە بۆ ئەنجامگیری پراکتیکی شۆڕشگێرانە، بەڵکو شەرت ومەرجی ئەم پراکتیکە وێنادەکات. دووەمیش، چ"ئابووری ڕوسیا" و چ "پرۆلیتاریا" هەردووکیان لەجەرگەی هەلومەرجێکی نێونەتەوەیدا لەبەرچاودەگیرێن. ئەوەی کەلێنین لەسەرەتای کتێبی گەشەی سەرمایەداری لەڕووسیادا لەبارەی پەیوەندییە جیهانییەکانی ئەم ئابوورییەوە دەدویٚ و کاریگەرییەکانی کەمێك جیادەکاتەوە، هەرگیز بەو مانایە نییە کە "شۆڕشی ڕوسیا" بەمەسەلەیەکی تەنها و ڕووتی ڕوسیاییەکەی گرتۆتەپێشچاو. بەڵکو بەلای لێنینەوە شۆڕشی ڕووسیا مەیدانێکە "لەشۆڕشە پرۆلیتێرییەکانی سەدەی نۆزدەهەم" کەتازە بەکەمێك دواکەوتنەوە کاری خۆی بردۆتەسەدەی بیستەمەوە. مارکس دەستپێکی سەردەمی شۆڕشە پرۆلیتێرییەکانی لەئابووری ڕوسیاوە بەبەر ئەنجام وەر نەگرتووە. مانێفیستی کۆمۆنیست بەهۆی سەرهەڵدانی سەرمایەداری وپرۆلیتاریاو پیشەسازی وەك دیاردەیەکی جیهانییەوە، رۆڵی پرۆلیتاریا لەشۆڕشە کۆمەلایەتییەکانی چەرخی نوێدا، ڕاگەیاندووە. بەم هۆیەشەوە چینی کرێکار بەپیٚ ی پێناسەیەك و هەروەها بەپیٚ ی دەرکێك کەلێنین لەم چینە هەیەتی، چینێکی نیونەتەوەییە. شۆڕشی ڕوسیا مەیدانێکە لەشۆڕشی ئەم چینە. بەم خاڵە بەهێزە مێژوویی وجیهانیەوەیە کەلێنین رۆڵی ڕابەری پرۆلیتاریا لەبەرەی شۆڕشی ڕوسیادا بەفەرز وەردەگریٚ. ئەو خۆی عونسورێکی شۆڕشی پرۆلیتاریایە و بۆئەوەی بزانێت چ کەسێك دەبیٚ لەڕوسیادا شۆڕشبکا وبەچ ئەنجامێکی بگەیەنێت، لەئابووری ڕوسیاوە دەست پێناکات، بەڵکو هەرلەسەرەتاوە ولەخودی خۆیەوە (پرۆلیتاریا)، و لەسەردەمی شۆڕشەکانی خۆیدا و لەبەیاننامەی ڕاگەیاندراوی مەوجودیەتی ئەم چینەوە

مەنسور حیکمەت
مارکسیزم و پراکتیکی شۆڕشگیرانە - دەربارەی میتدۆلۆژی لێنین

کۆکراوە بخرێتە ڕوو، لەنێویاندا دروشمی جمهوری کەئەتوانیٚ دروشمێکی عەمەلی بێت، لەدەستور دەردەکێشن. هەروەها دەڵێن دەبیٚ ئێمە خۆلابدەین لەجەماوەری کردنەوەی بیرۆکەی پێویستی هێنانە سەرکاری حکومەتێکی شۆڕشگێری کاتی. ئەم گروپە باوەری وایە کەبریاردان لەسەر پێکهێنانی شورای دامەزرێنەران ئەتوانیٚ سەرکەوتن بڕیاربدا ولێرەشەوە بڕیار لەسەر ئەوەدەدەن کە ئەرکی ڕووبەڕوو بووەنەوە وڕاوەستانەوە بەڕووی بەرەی دژی شۆڕشدا ئامانجێکی چالاکی ئێمە پێك ناهێنیٚ، ئەم جیاوازیانەش ئەکریٚ لەیەك ئاماژەی نارۆشندا(هەروەك چۆن لەفۆرمۆڵە هەڵەکانیاندا بینیمان) بۆ" پرۆسەی خەباتی ڕووبەڕوو" بخنکێندریٚ و بتۆێندرێتەوە. ئەمە ئیتر زمانی ڕابەرانیکی سیاسی نییە. بەڵکو زمانی یەکێك لەلیژنە پەککەوتەکانی چاودێرانی ئەرشیفە!"

(لینین دووتاکتیکی سوسیال دیموکراتەکان لەشۆڕشی دیموکراتیدا.. بەرگی 9 لاپەرە 40-41 هێلی تەئکید لەئێمەوەیە. کەوانەکان لەدەقەکە خۆیدایە)

ئەمە ئەو بەڵگانەیە کەلێنین بەهۆیەوە"بەرئەنجامە سیاسییەکان"ی مارکسیزمی عەلەنی وئێکۆنۆمیستەکان ومەنشەفیکەکان "پەسەند ناکات". ئەوەشی کەهەر لەسەرەتاوە سەرنج ڕادەکێشیت ئەوەیە کەلێنین نەتەنها هیچ ئاماژەیەك، نەلێرەداو نەلەتەواوی کتێبی"دووتاکتیك"دا، بەجیاوازی بۆچوونەکان لەشیکردنەوەی فۆرماسیۆنی ئابووری وکۆمەلایەتی ڕوسیادا ناکات، بەڵکو لەپێناو بەرجەستەکردنەوەی جیاوازییە بنەڕەتییەکاندا، یانی جیاوازیەك کەلەبوواری میتدۆلۆژی دەخاڵەتگەرانەی بۆلشەفیزم وجێگای خەباتی پەیگیری سیاسی بۆگرتنی دەسەلاتی سیاسی، پێداگری دەکاتەوە، ئەمە سەرەڕای چاوپۆشکردن لەو ئاستە لەهەبوونی لێکچوونی پێشینەو لێکدانەوە ئابووریەکان، کەلەنێوان هەموو باڵەکانی سوسیال دیموکراسیدا هەیە. بەمجۆرەش جیاوازییەکان بەتەواوی بەو بەرئەنجامە سیاسی و عەمەلییانەوە گریٚ دەداتەوە کەلەپێشینەو شیکردنەوەی هاوشێوەوە بەدەست هاتوون. گەر میتدۆلۆژی تایبەتی لێنین" بەشیوەیەکی تر" بێت، کەبەپیٚ ی قسەی یەکێتی کۆمۆنیستی لەئابووری و پەیوەندییە کۆمەلایەتییەکانی ڕووسیاوە بۆی دەروانێت، ئەوا لێنین لەم جۆرە میتدۆلۆژییە بێئاگایە. بەپێچەوانەی یەکێتی کۆمۆنیستییەوە، ئەوە لێنینە کەپێداگری دەکات لەوەی هەموو سوسیال دیموکراتەکانی ڕوسیا بناغە ئابوورییەکانی شورشی دیموکراسی ڕوسیا وخەسڵەتی بۆرژوازی بوونی ئەم شۆڕشەو توانایی و جیاوازییەکانی لەچاو شۆڕشی سوسیالیستیدا، کەم تازۆر، وەك یەك و"دروست" لێکداوەتەوە، بەلام بۆلشەفیزم لەسەر ئەنجامگیرییە سیاسی و عەمەلییەکان کەوتۆتە بەرامبەر مەنشەفیزمەوە. ئەمەش ئیتر

هەلومەرجی بابەتی وئابووری هاتونەتە پێشەوە و بونەتە عونسوری ئاڵوگۆڕی فۆرمیلاسیۆنە کۆمەلایەتییەکان. بەلام ئەوە بەتەواوی نادروست ولادەرانەیە ئەگەر تەنها هەرئەوە لەماتریالیزمی مێژوویی تێبگەین کەبەیەك کۆبەندی کورتەوەو لەگشت ڕەوتی مێژووی مرۆڤایەتی وگرنگی "ژێرخانی ئابووری"یەوە، بچینە سۆراغی کۆمەڵگای سەرمایەداری هاوچەرخەوە، هاوکات بمانەوێت لەسەردەمی شۆڕشە پرۆلیتێرییەکاندا ولەهەر ئاڵوگۆڕێکی شۆڕشگێرانەدا، لەیەك ولاتی دیاریکراودا، دووبارە لە"ئابووری"دا بەدوای چینی پێشڕەو وگرنگ و"ڕابەری شۆڕش"دا بگەڕێین. ئەمە ئیتر ماتریالیزمی مێژوویی نییە. چونکە ئەمە بەدەقیقی لەمێژووی واقعی ئیستادا، یانی لەدەورانی مێژوویی ولەسەردەمی شۆڕشە پرۆلیتێرییەکان دابڕاوە. ئەگەر مەقولەو چەمکی پراکتیکی شۆڕشگێرانە لەمارکسیزم دەرکێشین، ئەگەر لایەنگری چینایەتی لەمارکسیزم وازلێبهێنین، ئەگەر درکی زیندووی مارکس لەپەیوەندی نێوان بارودۆخی بابەتی کۆمەلایەتی وعونسووری چالاکی ئینسانی بخەینەلاوە، ئەوکات ئەوەی لێ ی دەمێنێتەوە ڕەنگە شتێکی هاوشێوەی کەمکردنەوە گەرایی ئابووری ومێژووگەرایی وئۆلۆسیۆنیزمێکی لەئاو دەرهاتوو بێت کەیەکێتی کۆمۆنیستی لەبری مارکسیزم پێشکەشی دەکات. هەمان ئەو مێژووگەرایی و دیترمینیزمە ئابوورییەیە کە فۆرمۆڵەکانی وەك" لەشۆڕشی سیاسیدا، بەلام بەوجۆرە نییە"، " کام چینە ئەتوانێ باشتر کۆمەڵگا پیشەسازی بکات"، " کام چینە لەباری مێژووییەوە گرنگی زیاتری هەیە" و هیتری لێ دەردەکێشرێت. ئەمەش هەرئەو مارکسیزمە شێواو "بێلایەن"کراوەیە کەئەکادیمیستە بۆرژوازییەکان لەمەیدانی مێژووی بیری ئابووریدا دەیلێنەوە. هەمان ئەو مارکسیزمە"ناپرۆلیتاری" کراوەیە کەبڕیارە لەولاتانی ژێردەستەی ئیمپریالیزمدا ببێت بەتیۆری شۆڕشی"خەلك لەدژی ئیمپریالیزم". هەمان ئەو مارکسیزمە ناسککراوەیە کە رۆشنبیرانیکی بۆرژوا- لیبرال و ئەو وردە بۆرژوا- ئیسلامییانەی کە لەماوەی دوودەیەی پێشووی ئێراندا بەنهێنی دەخوێننەوە و لەوکاتانەشەدا کە لەرێکخراوی"تەوحیدی" ومەحفەلی بەرەی نەتەوەیی ماندوو دەبن وخوازیاری "رادیکالیزم"ی زیاترن دەستیان بۆ بردووە. لەهەمانکاتدا ئەمە ئەو مارکسیزمە ئاوەژوو کراوەیە کە ئینسان تیایدا گۆڕدراوە بەبووەنەوەرێکی پاشکۆو بیئیرادە لە"پەرەسەندنی کۆمەلایەتی"دا. ئەمە هەر ئەو بەناو"مارکسیزم"ەیە کەبەبیانووی پەرەسەندن و پێشکەوتنی مێژووی کۆمەلایەتییەوە، بانگەوازی پرۆلیتاریا دەکات بۆ دەستکێشانەوە لەبەرژەوەندییە تایبەتییەکانی خوی و بوونی بەپاشکۆی "بۆرژوازی نیشتمانی و وردە بۆرژوازی دژی ئیمپریالیست". ئەمە"مارکسیزم"ی حیزبی توودە ورێگای کرێکار ورەنجبەرانە(چەند ڕیکخراوی چەپی ئێرانە- وەرگێڕ) کە یەکێتی کۆمۆنیستی گەرەکیەتی لەژێر ناوی "میتدۆلۆژی لێنین"دا پێشکەش بکات. لەم دیدگایەدا ئینسان دەبێ شانسی هەبێ کەبەرێکەوت لەیەکێك لەو دەورانانەدا ژیان بکات کەتێیدا پرۆلیتاریا "لەباری مێژووییەوە گرنگی زیاتری هەیە" و بۆدەستنیشانکردنی ئەم مەسەلەیەش تازە دەبێ بەپێ ی پێوانەیەکی کافی "لەدنیای

زیاتر لە دیموکراسی وچاکسازی دیموکراتییانەی نییە. بوونی شۆڕش و خەسلەتی دیموکراتییەکەی نەلەلایەن لێنین وتروتسکییەوە و وەنەلەلایەن مارکسیزمی عەلەنییەوە، هیچکامێکیان دیاریان نەکردووە. ئەم ڕاستییە بەهەمان پلە بابەتییە کەخودی ڕووسیا و ئابووری و پێکهاتی چینایەتییەکەی بابەتین. مەسەلەکە بەتەواوی پەیوەندی بەشێوەی مامەلەکردنی حیزبی پێشڕەوەوە هەیە لەگەڵ ئەم شۆڕشەدا. حیزبێك کە"هەلومەرجە مادییەکانی ئەم شۆڕشەی ناسیوە". ماتریالیزمی میکانیکی وسروشتی- گەشەکردن، کەبەلای مەنشەفیکەکانەوە دەگات بەوەی کەمێژوو دابڕاوێکە وەك خشتە لەپێشەوە دروستکراوەکانی نێو بیروهۆش کە بەر لەمێژووی واقعی وخەباتی زیندووی چینایەتییەوە دانراون وچارەیەکیان نییە جگەلەوەی کەشۆرش لەقاڵبێکی کلێشەسازی و"شۆڕشی بۆرژوا- دیموکراتیك"دا، یانی قوناغێکی "مێژویی" کەبەپێ ی پێناسە" بۆرژوازی ڕابەری شۆڕشە" بگونجێنێ. لێنین کەلەمێژووی واقعی وبەرهەمی بابەتییانەی ئەم مێژووەوە، یانی لە پرۆلیتاریا وپێداویستییەکانی ئەم چینەو توانا واقعییەکانیەوە دەست پێدەکات، خوازیاری زیاتر رۆیشتنە لەئاست چاوەڕوانی وئارەزووەکانی چینی بۆرژوازی لەم بزوتنەوە شۆڕشگێڕانەیەدا وبەدوای فراوانکردنەوەیەتی تا دواپلەی چاوەڕوانی چینەکەی. یانی ڕادیکالترین هێزی واقعی نێو شۆڕش. سروشتییە کەلەم شیوە مامەلەکردنەی زۆورتر بردنەپیشەوە و"بەرەوپیشبردن"ەی شۆرشدا، ئەوە ئەرکی خودی چینی کریکارە کەخوازیاری تێك و پێکشکاندنی یەکجاری بەربەستە دژی دیموکراتییەکان لەخەباتی چینایەتیدا بێت. سروشتییە کەئەم بۆچوونە لەپێناو ئەرکی ڕابەرێتی پرۆلیتاریا لەبزوتنەوەی شۆڕشگێرانەو درێژە پێدانی ئەم ڕابەرایەتییەدا، تائەوشوێنەی کە بزوتنەوەیەکە بۆگرتنی دەسەلاتی سیاسی، بەدەستەوە گرتووە بڕوات. بۆئەمەش چاوەڕێ ی دانی هیچ فۆرمۆڵەیەکی تیۆەری نییە لەلایەن لێکۆلەرەوە مارکسیستییە پاسفیستییەکانی نێو مەنشەفیکەکانەوە. پرسیارێکی بنەڕەتی کە لێنین لەبەرامبەر خۆیدا دایدەنێت، ئەوەیە کەچۆن دەتوانی لەرێگای هێزی خۆی و چینی کرێکارەوە وبەپشت بەستن بەهێزە کۆمەلایەتیەکانی تر، کەخوازیاری ئاڵوگۆڕی دیموکراسی بنەڕەتین، ئەو بەربەستانەی کە لەسالی 1905دا لەسەر ڕێگادان بەخێراترین و بەکەم دەردەسەرترین شێوە، کەلەتوانادایە لابەرێت.. بۆلێنین ئەو لێکدانەوەیە جێگای هەیە کەپێویستی"شۆڕشی دیموکراسی" بەدەستهێنانی جمهورییەك دەخاتەڕوو. جیاوازی بۆلشەفیزم و مەنشەفیزم لەشۆڕشی دیموکراسیدا لەوەدایە کەبۆلشەفیزم ئەم شۆڕشە بەوێنەی بزوتنەوەیەکی کۆمەلایەتی لەڕوانگەی سیاسەتی پرۆلیتاریاو خەباتی چینایەتییەوە لێکدەداتەوە. لەکاتێکدا مەنشەفیزم ئەم شۆڕشە لەدەروازەی "پەرەسەندنی کۆمەڵگای ڕوسیا"وە هەڵدەسەنگێنێ. کەبەرئەنجامێکی سیاسی و پراکتیکی تری لێبەدەستدێت. بۆلشەفیزم خودی پرۆلیتاریا، بەهێزی بزوێنەر وسەرەکی و ڕابەری خەبات لەپێناو یەکلاکردنەوەی کۆسپە بابەتی وخودییەکان، دەزانێ وبانگەوازی ئەم چینەش دەکات تائەم رۆڵە بگێرێ. لەکاتێکدا مەنشەفیزم ئەم ئەرکە بەئەرکی"مێژوو"یی ئەو چینانە دەزانێ کەلەباری مێژووییەوە جێگای"گرنگ"یان هەیەو پێویستە ئەورۆڵە

لێنین) وەلام بەم پرسیارانە، نایە. چونکە لێنین لەبارەی درك کردنی پێشمەرجە مادییەکانی شۆڕشەوە، لەئەحزابی پێشڕەو دەدوێ. ئەم پێشمەرجە مادی‌یانە هەمان ئەو بابەتانەن کەلە بیری دیترمینستی مەنشەفیکەکان و یەکێتی کۆمۆنستیدا گۆڕدراوون بەتوانایی یەکی ڕەها. ئەو دراوانەی (بابەت) کە لەخشتە و پێناسە لەپێشدا بۆکراوەکانەوە بۆ شۆڕش وئەوەی "ئەبێ ونابێ" ی مێژوویی کەمەنشەفیکەکان و یەکێتی کۆمۆنستی لێ ی دەردەکێشن. هەلومەرجی بابەتی لەمیتدۆلۆژی مارکس و لێنیندا، شوێنی واقعی خۆیان دەگرن. دراوە خێرا وڕاستەوخۆکان، بچوك و گەورەکانیان، بەرئەنجامی بزاوتی عونسوری چالاك نین. بەڵکو کەلێن و سنور و دامێنەکانی کاری ئەم عونسورە چالاکە پێکدەهێنن. ئەم کەلێن و سنورانەش خشتەو پێناسەیەك نین بۆ شۆڕش و بڕیارەکانی، تەنانەت لیستگرتنی ئەو چینانە نییە کە یەك لەدواوی یەك ڕۆڵی "گرنگی مێژوویی" یان هەیە و لەقالبی" هاوسییەتی" شێوەکانی بەرهەمێهانانی باودان. بەڵکو ئەم کەلێن و سنورانە ئەو بەربەستە مادی و کۆمەلایەتییانە و ئەو بارودۆخە بابەتییە ئابووری وسیاسییانە و ئەو سنور و دواکەوتوویيە ڕێژەییانەن کەبەشێکن لە عونسوری زاتی شۆڕشی پرۆلتاریا و دەستبردن بۆ کاری شۆڕشگێڕانەی خێرای سۆسیالیستییانەی سەرکەوتوو، یانی دەستبردن بۆ پراکتیکێك لەپێناو دامەزراندنی دیکتاتۆری پرۆلیتاریاو لێدانی کۆتایی لە موڵکدارێتی تایبەتی ڕاستەوخۆ نامومکین دەکەن. ئەمەیە ئەو بەشە لە پێناسەکردنی"بەبەرست" کەئەتوانێ ودەبێ سەرنجی بۆبدرێ. لەڕۆمای سەردەمی سەرەتاییدا، لەخوارەوە بوونی ئاستی هێزەکانی بەرهەمێهنان، وەك دەسەلاتێکی ڕەهای بەربەستەکانی سەر ڕێگای شۆڕش ناژمێردرێن. هەروەها دواکەوتوویی ئابووری وەیا ئیستبداد لەسەدەی بیستەمدا، پێناسەو تایبەتمەندی کۆمەڵگای ئەم سەدەیە نییە، بەڵکو ئەمانە بەربەستەکانی سەر ڕێگای کامڵ بوونی ئاڵوگۆڕی شۆڕشگێڕانەیە کەلەباری مێژووییەوە ئیمکانی هەیە. ئەوانە شێوە کۆمەلایەتییەکن کەلەهەمانکاتدا بابەتین و بەشێوەی مادی بوونیان هەیە، بەلام لەچاو سەردەمی خویدا"دەرەکین" وپێویستی مێژویی خۆیان لەدەست داوە. ئەو بەربەستیانەی کەلەسەر ڕێگای ئاڵوگۆری شۆڕشگێڕانەن دراوی هەمان کۆمەلگان و لەباری مێژووی‌یەوە تێپەربوون لێیان لەتواندایە. شۆڕشی دیموکراتی بۆ لێنین، پڕۆسەیەکە کەتێیدا پرۆلیتاریا بتوانێ لەم بەربەستانە بداو خۆی لەهەلومەرجێکی بابەتی باشتر و یاریدەدەر تردا دابنێ وبەرەو شۆڕشی خۆی بیانبات. کەوایە بۆچی "شۆڕش"؟ چونکە سەربەخۆ لەئیرادەو نەخشەی لەپێشەوە دانراوی هەرکەسێك، خودی کۆمەلگا لەدژی ڕووە جۆراو جۆرەکانی ئەم پاشکەوتوویيانە و سەنگی کۆن کەلەبەر پێ دان، دێنە نێو شەپۆلێکی شۆڕشگێڕانەوە. بۆچی "دیموکراتی"؟ چونکە خواستی دیموکراسی وچاکسازی دیموکراسی هۆکاری هێزە بزوینەرەکانی ئەم شەپۆلدانەیە. چونکە جگەلە پرۆلیتاریا توێژگەلێکی فراوانتری کۆمەلایەتی پێیان ناوەتە مەیدانی خەباتی زەبروزەنگانەوە لەدژی بارودۆخێك کەهەیە. چونکە ئەمە یەك بزوتنەوەی شۆڕشگێڕانەی هەمووانە ولەم بڕگەیەدا ولەشێوەی هەمەخەڵکییەکەیدا، ئامانجێکی

گەورە"ی سەرمایەداری ئێران بزانێ، ئەگەرنا ئەوا بەهەمان شیوەی باوی حیزبی توودە سەر لەکەپرو چادری ئەو چینانەوە دەردێنێ کە"لەباری مێژووییەوە" گرنگن.

بەداخەوە ئەم لێکدانەوە دیترمینیستییانە لەمارکس ومارکسیزم لەمێژوودا برەویان زۆرترە، لەدرکی دروستی ماتریالیزمی پراتیکی ودیالەکتیکی مارکس. بۆچوونەکانی یەکێتی کۆمۆنیستی هەربەو شێوەیەی ئاماژەمان پێدا، لەبنەڕەتەوە لەگەڵ باوەڕەکانی ڕیڤیژنیزمی هاوچەرخدا جیاوازی‌یان نییە. ئەمەش دیاردەیەکی نوێ و تازە پەیدابوو نییە. ئەوە بۆ یەکێتی کۆمۆنیستی ئەزمونێك دەبێ ئەگەر بێت وبەوە بزانێت کە"جیاوازی نێوان بۆلشەفیزم و مەنشەفیزم" لەسالی 1905دا بەدەقیقی هەمان جیاوازی نێوان ماتریالیزمی پراتیك ودەخاڵەتگەری‌یە لەگەڵ ماتریالیزمی سکۆلاستیکی و پاسفیستیدا. بەداخەوە یەکێتی کۆمۆنیستی نەتەنها لەتێگەیشتنی دا بۆ میتدۆلۆژی لێنین سەرکەوتوونەبووە، بەڵکو خودی ئەو وهاونمونەکانی وەك ئەو بابەتی ڕەخنەگرتنیان هەرئەم میتۆدۆلۆژی‌یە بووە.

تائەو شوینەی کار بەپێداهەڵدان بەسنورکێشانی لێنین لەگەڵ مارکسیزمی عەلەنی دەگات، بینیمان یەکێتی کۆمۆنیستی چۆن لەبواری ڕۆشنکردنەوەی"میتدۆلۆژی لێنین"دا بەکردەوە بەبنبەست گەیشتووە. بەتایبەت کەلێنین لەشیکردنەوەیەکی هاوشێوەوە بۆ فۆرمیلاسیۆنە کۆمەلایەتی‌یەکانی ڕوسیا بە"ئەنجامێکی سیاسی" تەواو جیاواز گەیشتووە. لەڕووالەتدا وا دەردەکەوێ کەئەوە چەند فاکتۆر وهۆکارێکی "پێشبینی نەکراو" ونەزانراوی لەپڕدایە کەلێنین و میتدۆلۆژییەکەی لەپەیوەند بە(دەرکێشانی ئیستراتیژی شۆڕش لەفۆرمیلاسیونە کۆمەلایەتی‌یەکاندا) بەلاڕێدا بردووە وئەوی بەدەربڕینێکی "لاسارانە"وە بەستۆتەوە کەداکۆکی لەسەر پێویستی سەربەخۆیی ڕابەری پرۆلیتاریا لە شۆڕشدا دەکات. یەکێتی کۆمۆنیستی لەڕۆشنکردنەوەی ئەم شێوەیە لەهەڵوێستگرتن، لەبردنە پێشەوەی باسەکانی خۆی‌دا، بێتوانا ماوەتەو سەیر لەوەشدایە بەم بێتوانایی‌یەوە ، ڕادەگەیەنی کە هەمان ئەو جیاوازیانە" لەباسەکانی لێنیندا لەدژی مەنشەویزم بەوپەڕی خۆی گەیشتووە".

ڕاستییەکەی ئەوەیە "جیاوازی‌یەك" کەلەباسەکانی نێوان لێنین و مەنشەفیکەکاندا بەوپەڕی خۆی گەیشتووە، هەمان ئەو جیاوازی‌یانەیە کەلەنێوان مارکسیزم وماتریالیزمی پراتیك ودەخاڵەتگەر لەلایەك و لێکدانەوەی ئاکادیمیستی وپاسفیستی باو لەمارکسیزمدا، لەلایەکی‌ترەوە. ئەم جیاوازی‌یەش نەك تەنهالە مشتومڕی نێوان لێنین ومارکسیزمی عەلەنی‌دا بووە، بەڵکو بەشێوەیەکی دەرکەوتووتر لەخەباتی لێنین لەدژی ئیکۆنۆمیستەکان خوێ نیشانداوە. دواتریش هەرئەم جیاوازی‌یانەبوون کەلەخەباتی لێنیندا لەدژی مەنشەفیزم، بەڕۆشنترین شێوە، لەجیاوازیەکی بنەڕەتی ولەشێوەی دوو میتدۆلۆژیدا فۆرمۆلەبوونەتەوە. لێنین ئیکۆنۆمیزم و مارکسیزمی عەلەنی و مەنشەفیزم بەدیاریکراوی لەو ڕووەوە کەهەرسێکیان لەیەك میتدۆلۆژی پاسفیستی دا هاوبەشن دەستەبەندی دەکات کاتێك کەمامەڵە لەگەڵ خەباتی چینایەتی‌دا دەکەن، هەرسێ لایان لەیەك جەمسەردا

دەرکەوتنەوەی جیاوازییە کۆنەکانی نێوان باڵی سیاسی و تێکۆشەر، و بۆلشەفیکەکانە، لەگەڵ باڵی ئاکادیمیستی وئیکۆنۆمیستەکاندا، کەهەردوو ئەمانەش لەگەڵ مەنشەفیکەکاندا لەیەك خاڵدا هاوبەشن: خولادان لەهەلوێستگرتنێکی چالاکانە لەشۆڕشی دیموکراتی وخەباتی سیاسی، هەروەها پشتکردن لەمەسەلەی ئاڵوگۆڕپێدانی دەسەلاتی سیاسی لەشۆڕشێکی ناسۆسیالیستیداو سپاردنی دەوڵەت ودەسەلاتی سیاسی بەبۆرژوازی وفەراموشکردنی پێداویستییە حەیاتییەکانی پرۆلیتاریا، یانی ئەوەی کەخواستە دیموکراسییەکان تا ئەوپەڕی پەرەپێبدرێ و بەئەنجامی مەنتقی خۆی بگات، کەبریتییە لە دەست ڕاگەیشتن بەحکومەت وجمهورییەکی دیموکراتیك. حکومەتێك کەپێویستە تەنانەت بۆکەسیك ئەگەر بەراستی دیموکراسی دەوێت، تاوەك ئامرازێك بۆ سەرکوتی دوژمنانی دیموکراسی بەکاری بەرێ. لێرەدایە لێنین ڕاستەوخۆ یەکێتی کۆمۆنیستی بانگەوازدەکات. کەسانێك بانگەوازدەکات کەلە"سەرمایەداربوونی" ئێران بەپێ ی خشتەکانی خۆیان، بەو بۆچوونە پووچە دەگەن، کەدەڵێ" لەشوڕشی سیاسیدا، دەسەلات لەنێوخۆی چینی دەسەلاتداردا، لەتوێژێکەوە بۆتوێژێکی تر دەگوێزرێتەوە"، کەسانێك کەهەوڵدان بۆ کردەی ڕابەری پرۆلیتاریا لەشۆڕشدا بۆ دیمکراسی، بەبیانوی ژێر بینای ئابووری و نۆرەی مێژوویی چینەکانەوە، بەهەڵەدا دەبەن و هەر لەسەرەتاوە بەڵێن بەبۆرژوازی دەدەن کەلەم خەباتەدا بۆدیموکراسی کاریان بەسەر حکومەتەوە نابێ ولە "ئۆپۆزسیۆن"دا دەمێننەوە، حکومەتێك کەگرنگترین فاکتۆرە بۆ زامنکردن وەیا ژێر پێنانی دیموکراسی.

جیاوازی نیوان بۆلشەفیزم ومەنشەفیزم لەشۆڕشی دیموکراسیدا، بەرلەوەی جیاوازیەیەك بێت لەسەر شیکردنەوەی فۆرمیلاسیۆنە کۆمەلایەتیەیەکان لەحالەتی شۆڕشدا، بەڵکو جیاوازییەکە لەدرك کردنی میتدۆلۆژی مارکسیستی لێکدانەوەو پراکتیکدا. بێگومان لێرەوە دەبێ بۆخودی مارکس بگەڕێنەوە، بەلام گەڕانەوەیەك نەبۆ ڕەخنەی ئەو لەئابووری سیاسی، بەڵکو بۆڕەخنەیەك کەلەماتریالیزمی میکانیکی و جەبرگەرایی ویەکلایەنەی پێش خۆی هەیەتی. لێنینیزم دەرکەوتەی بەکردەوە و درێژە پێدەری ئەم ڕایەڵە دیاریکراوەیە لەبیری مارکسیتیدا. یانی ماتریالیزمی دیالەکتیکی، ماتریالیزمیکی چالاك ودەخالەتگەر کەجێگای ڕاستەقینەی پراتیکی شۆڕشگێڕانە لەئاڵوگۆڕپێدانی کۆمەڵگادا دەناسێ وسومبول و داکۆکیکەر ولایەنگری فیکری وعەمەلی ئەو تێزانەیە کەمارکس دەربارەی فیورباخ وەك سیما تایبەتی وجیاکەرەوەکانی بیری شۆڕشگێڕانە لەبواری ڕەخنەیدا لەفەلسەفەی، سکولاستیکی خستویەتییە ڕوو.

دووبارە ئەوە خودی لێنینە کەلە دیارکردنی ڕیشەی جیاوازی نیوان بۆلشەفیزم و مەنشەفیزمدا، دەگات بە تێزەکانی مارکس دەربارەی فیورباخ:

" بڕیارنامەی مەنشەفیکەکان... لەباتی ئەوەی ئەو خاڵە ڕۆشنبکاتەوە کە پرۆلیتاریا لەئێستادا دەتوانێ چۆن "ڕەوەندی شۆڕشگێڕانە بەرەو پێشەوە بەرێ"، لەباتی ئامۆژگاری کردن سەبارەت

مەنسور حیکمەت   مارکسیزم و پراکتیکی شۆڕشگیرانە - دەربارەی میتدۆلۆژی لێنین

بەخۆئامادەکردنی دیارکراو لەپێناو خەبات لەدژی بۆرژوازی کاتێك کەلەدژی دەستکەوتە شۆڕشگێڕیەیەکان ڕادەوەستێتەوە، یەك وەسفی گشتی لەیەك پڕۆسە بەدەستەوە دەدات. وەسفێك کەهیچ شتێك لەبارەی ئامانجە دیارکراوەکانی هەڵسورانی ئێمەوە ناڵێت. ڕەوشی ئیسکرای نوێ لەخستنەڕووی بۆچوونەکانیدا ئینسان دەگێڕێتەوە بۆ بۆچوونەکانی مارکس (کەلەتێزەکان سەبارەت بەفیورباخ ئاشکرای کردووە) لەبارەی ماتریالیزمی کۆنەوە، ماتریالیزمێك کەلەگەڵ بۆچوونە دیالەکتیکییەکاندا بێگانەیە. مارکس دەڵێت: فەیلەسوفەکان جیهانیان لەڕێگای جۆراوجۆرەوە لێکداوەتەوە، بەلام مەسەلەکە گۆڕینییەتی. گروپی ئیسکرای نوێ دروست بەهەمان شێوە دەتوانێ لێکدانەوە و وەسفێك لەپڕۆسەی خەباتێك کەبەبەرچاومانەوە کەوتۆتە ڕێ، بخاتەڕوو، بەلام بەشێوەیەکی گشتی لەوڕووەوە بێ توانایە کەدروشمێکی دروست بۆ ئەم خەباتە بخاتەڕوو. ڕابەرانی باش و ڕابەرانی خراپ.

ئەوان بەفەرامۆشکردنی ڕابەریەکی چالاك کەڕۆڵی ڕێنمایی کەر دەبینێ ودەتوانن ودەبێ لەمێژوودا، لەڕێگای ئەحزابیکەوە پێشمەرجە مادیەیەکانی شۆڕش بەدەستەوە بگرن وخۆیان لەڕیزی پێشەوەی چینە پێشڕەوەکان داناوەو دەوردەگێرن. درکی ماتریالیستی بۆمێژوو پووچدەکەنەوە.

(هەمان سەرچاوەی پێشوو بەرگی 9 لاپەرە44- کەوانەکان و هێڵە دوانی یەکانی تەئکید لەدەقەکەدایەو ئەوانی تر لەلایەن ئێمەوەیە)

ئایا ئیتر ڕۆشن نییە کەخودی لێنین چۆن سەرنجی داوە بۆ جیاوازییەکانی نێوان خۆی ومەنشەفیکەکان؟ هەمان درکی پراکتیکی و دیالیەکتیکییە لەمارکسیزم و ماتریالیزمی مێژوویی کەبناغەی میتدۆلۆژی لێنین پێکدەهێنێ، نەك توانای ئەو وەك موفەسیرێکی باشی ئابووری ڕوسیا. بەمجۆرە مەسەلەکە قسەکردنە لەسەر ناسینی ڕۆڵ و جێگای عونسووری چالاکی شۆڕشی پرۆلیتار، لەشکڵدان بەمێژووی واقعی و بردنە پێشەوەی شۆڕش وگێڕانی ڕۆڵی ڕێنمایکەر لەڕێگای ئەحزابیکەوە کەخۆیان لەڕیزی پێشەوەی چینە پێشڕەوەکان داناوە. ئیتر ڕۆشنە بۆ ڕۆشنبیرانێکی ئەکادیمیست کەتازە لەدڵی شۆڕشەوە چرایان هەڵکردووە ولە ملاو ئەولای ئابووری کۆمەلگاوە کەوتونەتە دوای دۆزینەوەی چینی پێشڕەو و"گرنگ"ەوە، تاچەند لەگەڵ ئەم میتدۆلۆژییە وئەم تێروانینەدا بێگانەن. ئایا ئەم پێداگرییەی ئێمە (هەروەها لێنینیش) لەسەر ڕۆڵی چارەنوسسازی عونسوری چالاك لەپڕۆسەی شۆڕشدا بۆچوونێکی ڤۆلنتاریستی(ئێرادەگەری) نییە؟ ئایا لەم میتدۆلۆژییەی لێنیندا عونسری چالاك نەکراوە بەهێزێك کەهەرچییەکی بووێت، بیکات؟ (ئەمە ئەو تۆمەتەیە کەبەزۆری دەدرێتە پاڵ